

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Γιώργος Κωνσταντινίδης

πρόεδρος του Συμβουλίου Διοίκησης
του Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Αναζητούνται εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης για το ΠΑ.ΜΑ.

■ Άγγελος Αγγελίδης

Η χρηματοδότηση είναι το υπ' αριθμόν ένα πρόβλημα για το πανεπιστήμιο Μακεδονίας, όπως αποκαλύπτει με συνέντευξή του στο ΤΕΧΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ο πρόεδρος του Συμβουλίου Διοίκησης του Ιδρύματος, καθηγητής του πανεπιστημίου του Σικάγο ΗΠΑ, Γιώργος Κωνσταντινίδης. Τονίζει ότι έχει συσταθεί ομάδα εργασίας που αναζητά χρήματα από τον ιδιωτικό τομέα, πάντα με βάση τις αρχές και τις αξίες του ιδρύματος. Απαντά για ποιον λόγο έθεσε υποψηφιότητα για το Συμβούλιο Διοίκησης και χαρακτηρίζει υψηλή την πρόκληση. Θεωρεί ότι το νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία των οργάνων των πανεπιστημίων παρουσιάζει ακόμη ασάφειες και πιστεύει ότι το ΠΑ.ΜΑ. θα συσφίξει ακόμη περισσότερο τις σχέσεις του με την πόλη της Θεσσαλονίκης. Τέλος, ως καθηγητής Οικονομικών εκτιμά ότι οι χώρες του Ευρωπαϊκού Βορρά επέδειξαν πολύ αυστηρή στάση προς την Ελλάδα.

Τι ήταν αυτό που σας ώθησε να θέσετε υποψηφιότητα για το Συμβούλιο Διοίκησης του πανεπιστημίου Μακεδονίας;

Δεν είναι η πρώτη φορά που εμπλέκομαι σε σχετικό εγχείρημα που αφορά Συμβούλιο Διοίκησης σε πανεπιστήμιο του ευρύτερου ελληνικού χώρου. Είχα συμμετάσχει ξανά στην Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή του (κρατικού) πανεπιστημίου της Κύπρου πριν από αρκετά χρόνια, όπου μαζί με άλλους συνάδελφους είχαμε την ευκαιρία να δημιουργήσουμε από την αρχή τις δομές ενός νέου ιδρύματος.

Εδώ το πλαίσιο είναι κάπως διαφορετικό και θα έλεγα ότι η πρόκληση είναι μάλλον πιο υψηλή. Διατηρώ εδώ και αρκετά χρόνια ακαδημαϊκές και φιλικές σχέσεις με ένα μέλος του Συμβουλίου, τον καθηγητή του Concordia University κο Στυλιανό Περράκη, ο οποίος με ενθουσιασμό με προέτρεψε πέρυσι το Φθινόπωρο να υποβάλω και εγώ υποψηφιότητα. Αν και υπάρχει σχετικός φόρτος εργασίας στο πανεπιστήμιο όπου εργάζομαι, θεώρησα ότι ήταν μια ευκαιρία να προσφέρω τις υπηρεσίες και την εμπειρία μου στην πατρίδα. Άλλη μια φορά, κάτω από ιδιόρρυθμες και αντίξοες συνθήκες. Ανέφερα προηγουμένως ότι η πρόκληση είναι υψηλή μια και εδώ δεν έχουμε κάτι που κτίζεται από την αρχή (αυτό θα ήταν σχετικά εύκολο) αλλά έχουμε το δύσκολο καθήκον να παρέμβουμε σε υπάρχουσες δομές, με εργαλείο ένα καινούργιο νομικό πλαίσιο που δυστυχώς δεν είναι και τόσο σαφές σε πολλές πτυχές του, για να βελτιώσουμε μια υπάρχουσα κατάσταση που κατά κοινή ομολογία, έχει πολλά περιθώρια ανέλιξης. Πάντως, συχνά στον τύπο παρουσιάζεται μια στρεβλή εικόνα των ελληνικών πανεπιστημίων, σπριζόμενη σε αυθαίρετες αξιολογήσεις που δεν είναι ούτε αυτή απόλυτα ορθή. Η αλήθεια, κατά κανόνα είναι κάπου στη μέση και υπάρχουν πολλοί πυρήνες ανθρώπων, ομάδων και τμημάτων που άξια μπορούν να συγκριθούν με άλλες ευρωπαϊκές οντότητες. Η προσπάθειά μας πρέπει να εστιάζεται

www.uom.gr

στην απελευθέρωση εκείνων των δυνάμεων μέσα στα πανεπιστήμια που μπορούν να τα ανεβάσουν εκεί που τους αξίζει μέσα από νέες υγιείς δομές και αλλαγή νοοτροπίας από όλους.

Υπάρχουν ξεκάθαρα όρια και αρμοδιότητες μεταξύ του Συμβουλίου Διοίκησης, της Πρυτανείας και της Συγκλήτου;

Το νέο αυτό πλαίσιο είναι αλήθεια ότι μεταβάλλει το ρόλο τόσο του Πρυτανέως όσο και της Συγκλήτου, ενώ εισάγει και το νέο θεσμό του Συμβουλίου. Οι νέοι αυτοί ρόλοι δεν πρέπει να θεωρούνται ούτε υποδεέστεροι ούτε υπερέχοντες. Και δεν είναι αυτό το θέμα. Απλά είναι διαφορετικοί από πριν και με βάση αυτούς θα δουλέψουμε, θα συνεργαστούμε, θα συμφωνήσουμε ή ενδεχομένως θα έχουμε και τις διαφωνίες μας αλλά πάντως με κοινούς στόχους και όραμα. Έτσι πρέπει. Όπως ανέφερα και παραπάνω, το νομικό πλαίσιο παρουσιάζει αρκετές ασάφειες. Όχι τόσο στις αρμοδιότητες (που θεωρητικά απαριθμούνται με σχετική ακρίβεια στο άρθρο 8) αλλά ίσως περισσότερο στις διαδικασίες με τις οποίες θα συνεργάζονται οι τρεις αυτοί πυλώνες μεταξύ τους. Για να αναφέρω ένα παράδειγμα, αναφέρεται στον νόμο ότι το συμβούλιο είναι όργανο εποπτείας και ελέγχου. Ενδιαφέρον ακούγεται και ορθό αλλά ένα ερώτημα είναι: πώς; κάθε πόσο; με ποιο τρόπο ακριβώς; Βλέπετε ότι πολλά θέματα έχουν μείνει ανοικτά (και αυτό είναι πηγή ασάφειας) για να ενσωματωθούν στα «περίφημα» κείμενα του οργανισμού και του κανονισμού.

Στο πανεπιστήμιό μας ήδη έχουμε συγκροτήσει ομάδες εργασίας στις οποίες περιλαμβάνονται μέλη του Συμβουλίου και Αντιπρυτανείς ώστε από κοινού να επεξεργαστούμε τα θέματα πριν έρθουν για έλεγχο ή έγκριση αλλά και μέσα από γόνιμη συζήτηση να προκύπτουν και στρατηγικές κινήσεις και πολιτικές. Την ίδια εξαιρετικά γόνιμη

συνεργασία είχαμε και θα επιδιώξουμε να έχουμε και στη συνέχεια, με κάθε τρόπο, και με τον Πρύτανη του Ιδρύματος. Καλό παράδειγμα σε αυτό ήταν και το case study της έκφρασης γνώμης για το σχέδιο ΑΘΗΝΑ. Το Συμβούλιο εξέφρασε την τελική γνώμη που εστάλη στο Υπουργείο, αλλά η γνώμη αυτή ξεκίνησε και κατέληξε ως προϊόν διαβούλευσης από τα Τμήματα, συζητήθηκε άτυπα (με την παρουσία και του Αναπληρωτή Προέδρου του Συμβουλίου του Ιδρύματος) στη Σύγκλητο, προχώρησε σε τυπικές συνεδριάσεις της Συγκλήτου και κατέληξε στο Συμβούλιο. Έτσι θέλουμε να προχωράμε.

Διερευνούμε τις δυνατότητες που ενδεχομένως υπάρχουν για άντληση κεφαλαίων από τον ιδιωτικό τομέα

Ποια θεωρείτε τα σημαντικότερα προβλήματα του πανεπιστημίου Μακεδονίας; Και πως σκοπεύετε να τα διαχειριστείτε;

Το πανεπιστήμιο Μακεδονίας, όπως και άλλα ΑΕΙ έχει σοβαρά προβλήματα χρηματοδότησης τα οποία είχαμε την ευκαιρία να διαπιστώσουμε πολύ γρήγορα και επιτακτικά μια και έπρεπε το Συμβούλιο να εγκρίνει τακτικό προϋπολογισμό και προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων άμεσα. Συχνά, οι προϋπολογισμοί αυτοί μοιάζουν ασκήσεις επί χάρτου, όπως εύστοχα είχε αναφέρει και ο κος Πρύτανης στην τελευταία συνεδρίαση του Συμβουλίου, μια και πολλά από αυτά που προγραμματίζουμε τελικά προσκρούουν στις περικοπές όχι μόνο εκ των προτέρων αλλά και εκ των υστέρων της έγκρισης προϋπολογισμών. Γι αυτό και έχουμε ήδη οργανώσει ομάδα εργασίας αναζήτησης εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης (με τρία μέλη του Συμβουλίου, εκ των οποίων τα δύο προέρχονται από την αγορά, οι κ.κ. Κ. Λουφάκης και Ι. Ρεντζεπέρης) με στόχο να διερευνήσου-

με τις δυνατότητες που ενδεχομένως υπάρχουν για άντληση κεφαλαίων από τον ιδιωτικό τομέα με βάση τις αρχές και τις αξίες του Ιδρύματος.

Άλλο σοβαρό θέμα είναι το κτριακό, το οποίο θα οξυνθεί ακόμη περισσότερο με την έλευση των τμημάτων από άλλες πόλεις με βάση το σχέδιο ΑΘΗΝΑ. Η πρωτανεία κινείται προς αυτή την κατεύθυνση και έχει την αμέριστη στήριξη του Συμβουλίου στο θέμα αυτό.

Ποια είναι η εικόνα του πανεπιστημίου Μακεδονίας στο εξωτερικό;

Το πανεπιστήμιο Μακεδονίας είχε την ευκαιρία να αναπτυχθεί σημαντικά τα τελευταία 20 χρόνια, από τότε που μεταφέρθηκε στις νέες του εγκαταστάσεις. Είμαι σε θέση να γνωρίζω ότι στα Τμήματά του υπάρχουν μέλη ΔΕΠ με αξιόλογο ερευνητικό έργο, συχνά έχουν διοργανωθεί διεθνή συνέδρια με μεγάλη επιτυχία στις εγκαταστάσεις του, ενώ αρκετά από τα μέλη του χαρακτηρίζονται από εξωστρέφεια έχοντας συνεργασίες με άλλα ιδρύματα του εξωτερικού. Πολλοί απόφοιτοι του Ιδρύματος γίνονται δεκτοί σε μεταπτυχιακά προγράμματα κορυφαίων Ευρωπαϊκών και Αμερικανικών πανεπιστημίων. Η εικόνα ενός Ιδρύματος δημιουργείται από τους ανθρώπους του και από το ίχνος που αυτοί αφήνουν βήμα – βήμα, ψηφίδα – ψηφίδα στη διεθνή κοινότητα. Θεωρώ, ότι υπάρχει μία σπιβαρή αποδοχή στο εξωτερικό και ότι μπορούμε να πάμε ακόμη καλύτερα στο κομμάτι της περαιτέρω διεύρυνσης των συνεργασιών μας τόσο σε επίπεδο εκπαιδευτικών ανταλλαγών όσο και ερευνητικών πρωτοβουλιών.

Είναι απαραίτητη η αναδιάρθρωση του ακαδημαϊκού χάρτη της χώρας όχι μόνο για οικονομικούς λόγους αλλά κυρίως ακαδημαϊκούς και επιστημονικούς

Ποιες είναι οι θέσεις του Συμβουλίου για το σχέδιο "Αθηνά";

Καταρχάς συμφωνώ ότι είναι απαραίτητη η αναδιάρθρωση του ακαδημαϊκού χάρτη της χώρας όχι μόνο για οικονομικούς λόγους αλλά κυρίως ακαδημαϊκούς και επιστημονικούς. Το αρχικό σχέδιο, σε αρκετά σημεία δεν εξέφραζε τις προσδοκίες του συνόλου της κοινότητας του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Τα όργανα του Ιδρύματος (Τμήματα, Σύγκλητος, Συμβούλιο) μέσα σε ένα ασφυκτικό χρονικό πλαίσιο επεξεργάστηκαν την αρχική πρόταση του Υπουργείου και πρότειναν βελτιωτικές παρεμβάσεις που όχι μόνο δεν επιβαρύνουν οικονομικά τον αρχικό σχεδιασμό αλλά συμβάλλουν ουσιαστικά στην ανάπτυξη και τη ραγδαία βελτίωση της ποιότητας εκπαίδευσης που παρέχει το Πανεπιστήμιο στους φοιτητές του στην ευαίσθητη περιοχή της Μακεδονίας.

Οι βασικές μας παρεμβάσεις, αποτέλεσμα συγκεκριμένου ακαδημαϊκών και επιστημονικών κριτηρίων, σχετίζονται με την ανάπτυξη του τεχνολογικού άξονα στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (Σχολή Επιστημών Πληροφορίας), με τη δημιουργία Σχολής

Επιστημών Διοίκησης Επιχειρήσεων, τη δημιουργία Σχολής Οικονομικών και Περιφερειακών Σπουδών και Σχολής Κοινωνικών Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών, την ισοβαρή κατανομή των τμημάτων στις Σχολές και την ομαλή λειτουργία στα πλαίσια της διεπιστημονικότητας, της ερευνητικής συνέργειας, της εκπαιδευτικής ποιότητας και της αριστείας.

Είναι εύκολη η διοίκηση ενός μεγάλου πανεπιστημίου μέσω τηλεδιάσκεψης;

Πάντα υπάρχουν δυσκολίες για κάτι καινούργιο που ξεκινά για πρώτη φορά. Το προσωπικό του Κέντρου Υπολογιστών και Δικτύων του Ιδρύματος έχει βοηθήσει πολύ για να οργανώσει τις κατάλληλες δομές και νομίζω ότι είμαστε σε καλό δρόμο. Βέβαια, η διαζώση επικοινωνία πρόσωπο με πρόσωπο στο ίδιο χώρο, είναι πάντα ο καλύτερος τρόπος για να παρακάμπτονται τα εμπόδια και να δημιουργούνται καλές σχέσεις και σε προσωπικό επίπεδο, γι αυτό και όλα τα εκτός Ελλάδας μέλη θα κάνουμε κάθε προσπάθεια να έχουμε και συχνή παρουσία στους χώρους του Ιδρύματος στα πλαίσια του εφικτού.

Οι συνεργασίες με ξένα εκπαιδευτικά Ιδρύματα είναι διαφόρων επιπέδων και ποιότητας

Είναι στις προθέσεις σας η σύναψη συνεργασιών του πανεπιστημίου με ξένα εκπαιδευτικά ιδρύματα;

Οι συνεργασίες με ξένα εκπαιδευτικά Ιδρύματα είναι διαφόρων επιπέδων και ποιότητας. Ίσως δεν γνωρίζετε ότι το πανεπιστήμιο, μέσω των εκάστοτε πρωτανικών του αρχών, έχει υπογράψει πολλά οριζόντια πρωτόκολλα συνεργασίας με άλλα Ιδρύματα τα οποία μπορούν εύκολα να ενεργοποιηθούν. Στο επόμενο επίπεδο είναι οι συνεργασίες στα πλαίσια εκπαιδευτικών προγραμμάτων (π.χ. Erasmus) οι οποίες εμπλουτίζονται συνεχώς. Ένα τρίτο επίπεδο είναι οι συνεργασίες των Τμημάτων ή των εργαστηρίων με αντίστοιχους φορείς του εξωτερικού στα πλαίσια ερευνητικών πρωτοβουλιών και συνεδρίων. Τέλος, αλλά καθόλου ελάχιστο, είναι και το προσωπικό επίπεδο συνεργασιών μελών ΔΕΠ με ομότιμους τους στο εξωτερικό, απ' όπου στην πραγματικότητα ξεκινάνε όλα τα παραπάνω. Το Συμβούλιο όχι μόνο θα ενθαρρύνει τέτοιες πρωτοβουλίες αλλά μέσω της σχετικής επιτροπής που έχουμε συγκροτήσει, σε συνεργασία με την πρωτανεία, θα επιδιώξουμε να στοχοθετήσουμε τέτοιου είδους κινήσεις ώστε να γίνουν πιο εντατικές.

Θα βρούμε πολλές ευκαιρίες για να ανοίξουμε ακόμη περισσότερο το πανεπιστήμιό μας στους παραγωγικούς φορείς της πόλης

Πρόσφατα είχατε συναντήσεις με φορείς της Θεσσαλονίκης. Υπάρχει πεδίο συνεργασίας;

Οι συναντήσεις που είχα συνοδευόμενος από τον κο Πρύτανη και τον Αναπληρωτή Πρόεδρο του Συμβουλίου, αν και ως ένα βαθμό εθιμοτυπικές

στην παρούσα φάση, ήταν όλες πολύ ενδιαφέρουσες, χρήσιμες, εγκάρδιες και γόνιμες. Τόσο με τον κο Δήμαρχο όσο και με τους φορείς της αγοράς. Ήδη διακρίναμε πεδία συνεργασιών, π.χ. με τα στελέχη του Δήμου συζητήσαμε για ευέλκτα εκπαιδευτικά προγράμματα, με την ηγεσία του ΕΒΕΘ συζητήσαμε για τη δυνατότητα στήριξης αριστούχων μεταπτυχιακών φοιτητών στις σπουδές τους, με τα στελέχη του ΣΕΒΕ ανταλλάξαμε απόψεις και ιδέες για κοινές πρωτοβουλίες (ο αντιπρόεδρος του ΣΕΒΕ, κος Λουφάκης είναι και μέλος του Συμβουλίου μας). Πιστεύω ότι σε βάθος χρόνου θα βρούμε πολλές ευκαιρίες για να ανοίξουμε ακόμη περισσότερο το πανεπιστήμιό μας στους παραγωγικούς φορείς της πόλης.

Ως καθηγητής Οικονομικών σε Αμερικανικό πανεπιστήμιο, θεωρείτε τη λιτότητα ως το σωστό μέσο διαχείρισης της κρίσης που πλήττει την Ευρωπαϊκή Ένωση;

Η λιτότητα είναι ένα από τα δύο σκέλη της σωστής διαχείρισης της κρίσης που πλήττει την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το δεύτερο εξίσου σημαντικό σκέλος είναι η εφαρμογή πολιτικής οικονομικής ανάπτυξης. Στην περίπτωση της Ελλάδας, μερικές από τις συνταγές που αποφασίστηκαν και σταδιακά εφαρμόζονται είναι η απελευθέρωση των κλειστών επαγγελματιών, η συρρίκνωση και η βελτίωση της αποδοτικότητας του δημόσιου τομέα, η προώθηση της ιδιωτικοποίησης κάποιων από τις ΔΕΚΟ και κυρίως η λήψη μέτρων για την πάταξη της φοροδιαφυγής, της εισφοροδιαφυγής και της καταβολής επιδομάτων χωρίς αντίκρισμα. Μερικές από τις συνταγές αυτές είναι μεν ενδεχόμενες αλλά απεδείχθησαν πολύ επώδυνες για τη μέση ελληνική οικογένεια, κάποιες δεν είχαν φανερό σχεδιασμό, ενώ άλλες υπολείπονταν αναπτυξιακής προοπτικής. Οι χώρες μέλη της νομισματικής ένωσης του Βορρά επέδειξαν πολύ αυστηρή στάση προς την Ελλάδα και απαίτησαν εφαρμογή των αλλαγών σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα το οποίο αναπόφευκτα είχε ως αποτέλεσμα σοβαρή συρρίκνωση της οικονομίας της χώρας. Οι αλλαγές αυτές θα μπορούσαν να εφαρμοστούν πιο ορθολογιστικά και με τρόπο που ταυτόχρονα να προωθεί την ανάπτυξη της οικονομίας. ■

Βιογραφικό

Ο Δρ Κωνσταντίνος γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Κύπρο. Είναι Leo Melamed Professor of Finance στο πανεπιστήμιο του Σικάγο. Κατέχει πτυχία από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης και το Πανεπιστήμιο της Ιντιάνα και τιμητικά διπλώματα από το Πανεπιστήμιο της Κύπρου, το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδας και το Πανεπιστήμιο του Πειραιά. Είναι μέλος της American Finance Association, πρώην πρόεδρος της American Finance Association, πρώην πρόεδρος της Εταιρείας for Financial Studies, και συντάκτης ή συνεργάτης πολλών οικονομικών περιοδικών. Διετέλεσε μέλος της Διοικούσας Επιτροπής του Πανεπιστημίου Κύπρου.